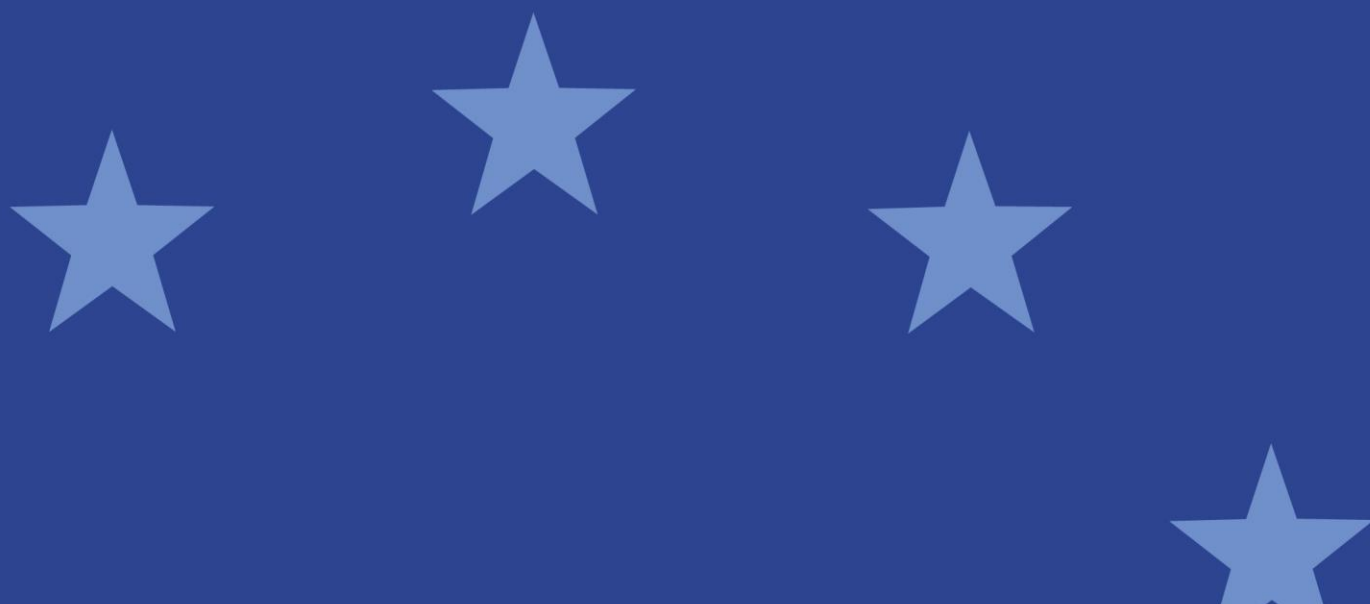

European Securities and
Markets Authority

EVTI 2015. gada ziņojums

15 June 2016 | ESMA/2016/960

Priekšsēdētāja priekšvārds

Kad lasīsiet šo gada ziņojumu, Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (EVTI) jau būs nosvinējusi savu piecu gadu jubileju. Atskatoties uz pēdējiem pieciem gadiem un jo sevišķi 2015. gadu, EVTI ir spērusi nozīmīgus soļus, realizējot savu uzdevumu uzlabot ieguldītāju aizsardzību un sekmēt stabilus un sakārtotus finanšu tirgus ar dažādu līdzekļu palīdzību, proti, risku novērtēšanu ieguldītājiem, tirgiem un finansiālajai stabilitātei, vienota noteikumu kopuma izveidošanu, uzraudzības konverģences veicināšanu, kā arī kredītreitingu aģentūru un darījumu reģistru uzraudzību. Iestāde šobrīd ir plaši pazīstama kā ES tirgu regulators un turpina veidot un nostiprināt savu stāvokli dažādos darba virzienos.

Pirmajos darbības gados iestāde koncentrējās uz regulatīvu un uzraudzības izmaiņu veikšanu, lai nodrošinātu elastīgāku finanšu sistēmu. Galvenās jomas, kurās EVTI panāca progresu, ir šobrīd vispārārtīta un ietverta kredītreitingu aģentūru (KA) uzraudzība, tālejošs darbs pie vienota noteikumu kopuma izveidošanas un uzraudzības konverģences sekmēšana dalībvalstīs. Ņemot vērā jaunus un atjauninātos noteikumus, kuri jau ir spēkā vai kurus drīz ieviesīs, jūtama daudz saskaņotāka vienota Eiropas vērtspapīru tirgus veidošanās — tirgus, kurš būs pārredzamāks, integrētāks un drošāks ieguldītāju investīcijām, kas, savukārt, veicinās ekonomikas izaugsmi.

EVTI izstrādātais vienotais noteikumu kopums vērtspapīru tirgiem attiecas uz daudzām jomām, tostarp aktīvu pārvaldību, ieguldījumu sabiedrībām, atvasinājumiem, tirdzniecības vietām, KA un sagatavošanās darbu produkta pārredzamībai (*PRIIPS*). Ziņošana par atvasinājumiem un EVTI veiktā darījumu reģistru (DR) uzraudzība ir uzlabojusi ES atvasinājumu tirgu, kurš sekmēs ieguldītāju darbību visā Eiropas Savienībā. EVTI arī ievērojami uzlabojusi savas spējas noteikt riskus ieguldītāju aizsardzībai un finansiālajai stabilitātei. Ir papildu nostiprinājusies mūsu veiktā KA uzraudzība, un pirmo reizi mēs atbilstīgi savām pilnvarām sodījām uzraudzīto struktūru. Visas šīs darbības ir EVTI galvenais uzdevums.

Visās savās darbībās mēs cieši sadarbojamies ar Eiropas Parlamentu, Eiropas Komisiju un Eiropas Padomi, lai sasniegtu mūsu mērķus uzlabot ieguldītāju aizsardzību un nodrošināt finanšu tirgu stabilitāti un pienācīgu darbību. Veidojot noteikumu kopumu, mēs īpaši izveidojām regulāru dialogu ar Parlamentu un Padomi, lai nodrošinātu saderību starp projekta standartiem un tiesību aktiem, par kuru lēma iesaistītie likumdevēji. Apvienotajā komitejā mēs arī cieši sadarbojamies ar radniecīgām iestādēm — EBI un EAAP. Apvienotā komiteja, kuru vada EVTI, īpaši pievērsās patērētāju aizsardzībai un starpnozarū riska novērtējumam.

MiFID II ir līdz šim vissvarīgākais noteikumu kopums, kura veidošanā EVTI piedalās. Tas arī liecina par pēdējo desmit gadu lielākajām izmaiņām Eiropas vērtspapīru tirdzniecībā, un tas mainīs Eiropas sekundāro tirgu funkcionēšanu, padarot tos efektīvākus, drošākus un pārredzamākus investīcijām. *MiFID II* arī palielinās ieguldītāju aizsardzību, piemēram, uzlabojot finanšu produktu izstrādes vadību un padarot to pārdošanu pārredzamāku un piemērotāku galalietotājiem. Nedrīkst par zemu novērtēt *MiFID II* svarīgumu. Noteikumi, kas paredzēti *MiFID II* un kurus EVTI ir izveidojusi 2015. gadā, pēc ieviešanas iekļaus vairumu ar akcijām nesaistītu vērtspapīru produktus stingrā regulatīvajā režīmā un ievērojamu daļu ārpusbiržas tirdzniecības darījumu regulētās platformās. Turklāt EVTI Tirgus Jaunprātīgas izmantošanas regulas (*MAR*) standarti nostiprinās esošo tirgus jaunprātīgas izmantošanas aizsardzības sistēmu, paplašinot darbības jomu uz jauniem tirgiem, platformām un darbībām. EVTI izveidotie CVD regulas noteikumi nodrošinās, lai centrālie vērtspapīru depozitāriji (CVD) ir droši, efektīvi un stabili. Kopā ar jaunajiem noteikumiem par pēctirdzniecības darījumiem (Regula par Eiropas tirgus infrastruktūru), tirgus jaunprātīgu izmantošanu (*MAR*) un vērtspapīru depozitārijiem (CVD regula) *MiFID II* pakotne ir finanšu tirgu G20 Pitsburgā uzsākto pēckrīzes reformu centrā, kā arī ir EVTI veiktais darbs divu gadu garumā.

Visas šīs darbības, kas vērstas uz vienota noteikumu kopuma izveidošanu, ir saņēmušas ieguldījumu un atgriezenisko saiti no dažāda veida ieinteresētajām personām, kuras sniegušas konsultācijas, uzklauššanas un piedalījušās mūsu vērtspapīru tirgu un ieinteresēto personu grupā un konsultatīvajās darba grupās. Vēlos izteikt pateicību visām iesaistītajām personām par viņu nenovērtējamo ieguldījumu EVTI darbā.

EVTI vadīšana tās sākuma gados ir bijusi neaizstājama pieredze, un es jūtos pagodināts par Uzraudzības padomes un Eiropas Parlamenta uzticēto pienākumu vadīt EVTI nākamajā attīstības fāzē. Attiecībā uz nākotni EVTI mainīs fokusu no likumdošanas uz īstenošanu. EVTI 2015. gadā izveidoja stratēģisku pārskatu, lai noskaidrotu tās nākotnes prioritātes un darbības. Saskaņā ar stratēģisko ievirzi 2016.–2020. gadam EVTI vairāk resursu piešķirs uzraudzības konverģences aktivitātēm un samazinās darbu pie vienota noteikumu kopuma. Pastāv iespēja ievērojami palielināt uzraudzības prakšu un pieeju konverģenci valstu regulatoru starpā. Uzraudzības konverģence nenozīmē, ka mēs tiecamies uz universālu pieeju; tas nozīmē, ka EVTI strādās, lai sekmētu konsekventu un efektīvu ES tiesību aktu piemērošanu valstīs tādā veidā, kas nodrošina, lai uz tirgus dalībniekiem attiektos vienādi noteikumi neatkarīgi no to atrašanās vietas. Pirmie piemēri šīm aktivitāšu stratēģiskām pārmaiņām 2015. gadā bija EVTI dalība centrālo darījumu partneru (*CCP*) uzraudzības kolēģijās, kā arī saskaņā ar *MAR* veikto uzraudzības prakšu salīdzinošā izvērtēšana.

EVTI uzraudzības konverģences darbs būs svarīga kapitāla tirgu savienības veidojošā daļa, jo nepieciešama saskaņota piemērošana, lai nodrošinātu, ka uz papīra izveidotais vienotais noteikumu kopums arī praksē kļūst par vienotu tirgu. Saistībā ar EVTI prioritātēm tas ietver *MIFID II* īstenošanu, *CCP* konsekventu uzraudzību un EVTI atbalstu atsevišķiem kapitāla tirgu savienības tematiem, piemēram, pasu darījumiem aktīvu pārvaldībā.

EVTI 2015. gadā joprojām bija svarīga loma starptautiskajā sadarbībā saistībā ar regulatīvām un uzraudzības lietām. To starpā ir bijušas vienošanās par sadarbības noteikumiem, kuras nodrošina, lai dažādi reģionu noteikumi praksē darbotos kopīgi un sniegtu lielāku labumu ieguldītājiem un tirgus dalībniekiem. Tas nozīmēja panākt progresu trešo valstu struktūru, piemēram, *CCP*, atzīšanā vai sagatavoties alternatīvu ieguldījumu fondu pasu darījumiem no valstīm ārpus ES, kā arī parakstīt saprašanās memorandus par atvasinājumiem un KA. Noteikumu izstrādes līmenī EVTI turpināja savu aktīvo dalību *IOSCO* padomē, vairākās *IOSCO* politikas komitejās, kā arī Eiropas Reģionu komitejā.

Visbeidzot, es vēlos pateikties saviem kolēģiem no ES valstu iestādēm, kuri kā Uzraudzības padomes dalībnieki ir snieguši ieguldījumu progresa sekmēšanā, lai varētu panākt mūsu mērķus, kamēr mani kolēģi no valdes sniedza palīdzību un padomus iestādes darbības nevainojamai funkcionēšanai.

Galū galā nekas no šī visa nebūtu iespējams bez tiem cilvēkiem, kuru uzticība un smagais darbs ļāva EVTI sasniegt visu, ko tā ir sasniegusi 2015. gadā, — un tie ir mūsu darbinieki.

Steven Maijoor

Priekšsēdētājs

Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde

Izpilddirektores priekšvārds

Atskatoties atpakaļ, 2015. gadu var raksturot kā svarīgu pārejas gadu EVTI. Tas bija gads, kad tika sagatavotas nozīmīgas daļas vienotajam noteikumu kopumam, kā arī notika gatavošanās EVTI fokusa maiņai, lai pievērstos uzraudzības konverģencei —jomai, kurā iezīmējas daudzi jauni izaicinājumi. Fokusa maiņai bija jāatspoguļojas EVTI iekšējā organizācijā.

EVTI attīstības jaunajā posmā bija nepieciešams pārskatīt stratēģisko ievirzi 2016.–2020. gadam, par kuru vienojās 2015. gadā. Lai atbalstītu šo jauno virzību, mēs uzsākām iekšēju reorganizāciju, kura atspoguļo un atbalsta aktivitātes, kuras palīdz sasniegt mūsu statūtos noteiktos mērķus, proti, risku novērtējumu, vienoto noteikumu kopumu, uzraudzības konverģenci un uzraudzību.

Reorganizācija notika 2015. gada novembrī, un galvenās organizatoriskās izmaiņas bija visaptverošas riska analīzes un ekonomikas nodaļas izveidošana, mūsu uzraudzības aktivitāšu koncentrēšana vienā uzraudzības nodaļā un jaunā korporatīvo lietu nodaļā, lai vadības, plānošanas un informēšanas aktivitātēm būtu atbalsts no transversālas struktūrvienības. Uzraudzības konverģences jomā mēs izveidojām nelielu centrālo komandu, kura koordinē nozīmīgo uzraudzības konverģences darbu, kas notiek visas organizācijas mērogā. Jaunajā struktūrā mēs paredzam vairāk darba pie starpnozaru projektiem, kura paveikšanai izmantosim zināšanas no dažādām pieredzes jomām, lai nodrošinātu, ka spējam tikt galā ar nākotnes uzdevumiem.

Bez aizķeršanās pāriet no vecās uz jauno struktūru palīdzēja izcila sadarbība starp nodaļām un personālu visos līmeņos. Jaunās organizācijas iekļaušanai būs nepieciešami mūsu visu centieni un koncentrēšanās, lai nodrošinātu, ka saglabājam labu veikspēju un varam veiksmīgi izpildīt stratēģisko ievirzi nākamajiem pieciem gadiem un vēl ilgāk.

Papildus stratēģijas maiņai un iekšējai reorganizācijai 2015. gads bija rošīgs arī citās jomās, kurās EVTI bija jāsniedz rezultāti saskaņā ar sarežģīto darba programmu. Tempa saglabāšana var būt grūts uzdevums, ja nepieciešams izpildīt arvien pieaugošās prasības pret EVTI, ņemot vērā ierobežotos resursus. Pagājušajā gadā EVTI pierādīja, ka spēj izpildīt šīs prasības un stāties pretī izaicinājumiem. Savā piecu gadu jubilejā EVTI ir vispārārtzīta un labi zināma ES iestāde, kura turpina sniegt rezultātus saskaņā ar sarežģīto reformu programmu. Man kā izpilddirektorei tas nozīmēja stingru koncentrēšanos uz ikdienas darbībām, tostarp budžeta un personāla resursu pārvaldību, kā arī EVTI darba programmas plānošanu, pārraudzību un izpildi.

EVTI 2015. gadā turpināja uzlabot iekšējo funkcionēšanu, pieņemot jaunus īstenošanas noteikumus, politikas un procedūras ne tikai cilvēkresursu, finanšu un iepirkuma pārvaldībā, bet arī iekārtu vadībā un informācijas tehnoloģijās. To papildināja jaunas e-darbpļūsmas atsevišķiem procesiem, kurus īsteno un papildus paplašinās 2016. gadā. Šīs izmaiņas mums ļaus vienkāršot administratīvos procesus un palielinās mūsu kā organizācijas efektivitāti. 2015. gadā pilnveidoja darbību izmaksu kalkulācijas metodi, ļaujot EVTI palielināt izmaksu centru pārredzamību un pārraudzību, kas ir īpaši svarīgi, kad nodevas iegūst tieši no nozares (pašreiz no KA un darījumu reģistru uzraudzības aktivitātēm). Attiecībā uz IT risinājumiem mēs ieviesām piecas jaunas sistēmas, kas palīdz atbalstīt regulatīvo darba kārtību, sniedzot informāciju uzraudzībā iesaistītajiem un plašākai sabiedrībai.

Darbs pie tā, lai ieviestu vienotu noteikumu kopumu un lielāku uzraudzības konverģenci, nozīmē, ka EVTI turpinās būt centrmezgls valstu kompetentajām iestādēm. Pagājušajā, 2015. gadā tas nozīmēja ES mēroga IT sistēmas izveidošanu un darbības uzsākšanu, lai varētu iegūt un publicēt datus, kas ļautu veiksmīgi darboties ES tirgiem. Valstu kompetentās iestādes no 27 valstīm ir piekritušas deleģēt EVTI atsevišķu ar *MiFID II* saistītu IT sistēmu izveidošanu un uzturēšanu, bet atvasinājumu tirdzniecības ziņojumiem saskaņā ar *EMIR* tiek izstrādāts IT centrmezgla risinājums. Tā rezultātā mēs kļūstam par pamatu Eiropas kapitāla tirgu sistēmu infrastruktūrai un pat par pašu tirgu pamatu. Mums nākotnē jāturpina jaunināt IT veikspēja, pamatojoties uz sekmīgajiem IT projektu rezultātiem. Pilnībā

integrētu tirgu un kopīgu uzraudzības risinājumu pamatā ir šādas vienotas sistēmas un pieejas datu iegūšanai, publicēšanai un lietošanai regulatīvos nolūkos.

Uz 2015. gada beigām pēdējais tehnoloģiskais un saziņas uzlabojums bija pārstrādātas tīmekļa vietnes palaišana. Izstrādājot un veidojot tīmekļa vietni, mēs iesaistījām ārējās ieinteresētās personas, lai nodrošinātu, ka jaunais dizains atbilst lietotāju vajadzībām attiecībā uz izmantojamību un saturu. Ceru, ka piekrītat, ka rezultāts ir mūsu ieinteresētajām personām pieejamāks un informējošāks resurss.

Lai EVTI varētu turpināt pilnībā pildīt savu lomu un stāties pretī daudzajiem izaicinājumiem, organizācijai ir jābūt spēcīgai un stabilai, kas lielā mērā ir atkarīgs no EVTI personāla. Tādējādi vēlos pateikties visiem saviem kolēģiem par viņu nepārtrauktajiem centieniem 2015. gadā. Mēs varam lepoties ar sasniegto, un tas ir noticis, pateicoties visu organizācijā esošo personīgajam ieguldījumam un pūlēm sasniegt EVTI mērķus.

Esmu arī ļoti pateicīga saviem kolēģiem valdē un Uzraudzības padomē, kuri turpināja atbalstīt iestādi 2015. gadā. Nākamajiem gadiem mums ir ambiciozi mērķi, un mēs ar nepacietību gaidām izcilās sadarbības turpināšanu ar uzraudzības un regulatīvās jomas kolēģiem un aktīvo sastrādāšanos ar citām ieinteresētajām personām.

Verena Ross

Izpilddirektore

Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde

Satura rādītājs

Priekšsēdētāja priekšvārds	2
Izpilddirektora priekšvārds	4
1. EVTI misija un mērķi.....	7
Misija un mērķi 2015. gadam.....	7
2. EVTI sasniegumi attiecībā uz 2015. gada mērķiem.....	9
2.1. Konverģence	9
2.2. Riska pārraudzība un analīze	10
2.3. Vienots noteikumu kopums.....	11
3. EVTI organizācija	12

1. EVTI misija un mērķi

Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (EVTI) ir neatkarīga ES iestāde, kura izveidota saskaņā ar EVTI regulu¹ un kuras uzdevums ir uzlabot ieguldītāju aizsardzību un veicināt stabilus un sakārtotus finanšu tirgus. Kā neatkarīga iestāde EVTI šos mērķus sasniedz, izvērtējot riskus ieguldītājiem, tirgiem un finansiālajai stabilitātei; veidojot vienotu noteikumu kopumu ES finanšu tirgiem; veicinot uzraudzības konvergenci; kā arī tieši uzraugot īpašas finanšu vienības.

EVTI ir daļa no Eiropas finanšu uzraudzības sistēmas (EFUS), kas ir decentralizēta, daudzpakāpju mikrouzraudzības un makrouzraudzības iestāžu sistēma, kuru izveidojušas Eiropas iestādes, lai nodrošinātu konsekventu un saskaņotu finanšu uzraudzību Eiropas Savienībā. Šī sistēma sastāv no Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas (ESRK) un trim Eiropas uzraudzības iestādēm: EVTI, kura atrodas Parīzē, Eiropas Banku iestādes (EBI), kura atrodas Londonā, un Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādes (EAAPI), kura atrodas Frankfurtē, kā arī dalībvalstu kompetentajām iestādēm. EVTI kopā ar EBI un EAAPI ir daļa no Apvienotās komitejas, kuras darbs ir nodrošināt strapnozaru konsekvenci un vienotu viedokli attiecībā uz finanšu konglomerātu uzraudzību un citiem starpnozaru jautājumiem.

EVTI ir pakļauta Eiropas Parlamentam un Eiropas Padomei un strādā ciešā sadarbībā ar Eiropas Komisiju (Komisija).

Misija un mērķi 2015. gadam

EVTI misija, pamatojoties uz EVTI regulu², ir uzlabot ieguldītāju aizsardzību un veicināt stabilus un sakārtotus tirgus apstākļus Eiropas Savienībā.

ES finanšu tirgu un ekonomikas izaugsmes, integritātes un efektivitātes nodrošināšanā galvenā nozīme ir pārdomātam un efektīvam vērtspapīru tirgu regulējumam. Efektīvs regulējums ir ļoti svarīgs faktors tirgu dalībnieku savstarpējās uzticēšanās radīšanā un saglabāšanā. Šo nosacījumu veicināšanai tika izveidota EVTI, lai uzlabotu uzraudzības noteikumu un prakses saskaņošanu.

Lai nodrošinātu saskaņotus noteikumus un to īstenošanu visā Savienībā, EVTI darbojas kā standartu noteicēja attiecībā uz tiesību aktiem vērtspapīru jomā un sniedz tehniskas konsultācijas Komisijai. Tai ir arī būtisks uzdevums, proti, tieši uzraudzīt finanšu iestādes, kas darbojas visas Eiropas mērogā, piemēram, kredītreitingu aģentūras (KA) un darījumu reģistrus (DR). Nākotnē EVTI piedalīsies arī centrālo darījumu partneru (CCP) uzraudzībā ar uzraudzības kolēģiju starpniecību.

EVTI gada ziņojums ir svarīgs instruments, lai nodrošinātu atbildību attiecībā uz iestādes panākumiem izvirzīto mērķu sasniegšanā un gada darba programmas īstenošanā.

EVTI lomu var labāk izprast, uzzinot tās trīs mērķus.

- 1. Ieguldītāju aizsardzība:** labāk apmierināt finanšu patērētāju vajadzības un stiprināt viņu kā ieguldītāju tiesības, vienlaicīgi atzīstot viņu pienākumus.
- 2. Pienācīga tirgus darbība:** sekmēt finanšu tirgu un stabilu tirgu infrastruktūru integritāti, pārredzamību, efektivitāti un stabilu funkcionēšanu.
- 3. Finansiālā stabilitāte:** stiprināt finanšu sistēmu, lai tā spētu izturēt satricinājumus un atrisināt finansiālās nelīdzsvarotības, vienlaicīgi sekmējot ekonomisko izaugsmi.

¹ [EVTI regula 1095/2010](#)

² [EVTI regula 1095/2010](#)

Šie trīs mērķi ir savstarpēji saistīti, piemēram, ieguldītāju aizsardzība un pienācīga tirgus darbība ietilpst vispārējā tirgus stabilitātē. Vienlaicīgi, paaugstināta finansiālā stabilitāte sekmē pienācīgu tirgus darbību un ieguldītāju aizsardzību.

Četras darbības, kuras palīdz EVTI pildīt savu misiju un sasniegt mērķus, ir norādītas turpmāk.

I. Konverģence

Uzraudzības konverģences veicināšanas mērķis ir nodrošināt vienādus noteikumus visiem dalībniekiem ar augstas kvalitātes normatīviem un uzraudzību bez regulējuma arbitrāžas vai „piekāpšanās sacensības” starp dalībvalstīm. Noteikumu konsekventa ieviešana un piemērošana garantē finansiālās sistēmas drošību, aizsargā ieguldītājus un nodrošina tirgu pienācīgu darbību.

Uzraudzības konverģence ietver labākās prakses apmaiņu un efektivitātes ieguvumu noteikšanu gan valstu kompetentajām iestādēm, gan finanšu nozarei. Šo aktivitāti veic ciešā sadarbībā ar valstu kompetentajām iestādēm. EVTI stāvoklis EFUS sniedz kvalifikāciju, kas ļauj veikt salīdzinošo izvērtēšanu, noteikt ES datu ziņošanas prasības, veikt tematiskos pētījumus un kopējās darba programmas, izstrādāt viedokļus, pamatnostādnes un sniegt atbildes, kā arī veidot ciešu tīklu, kurā var apmainīties ar labāko praksi un apmācīt uzraudzītājus.

EVTI dalība centrālo darījumu partneru (CCP) uzraudzības kolēģijās sniedz ieguldījumu uzraudzības konverģencē šajā konkrētajā jomā. EVTI aktīvi atbalsta starptautisko uzraudzības koordinēšanu un konverģenci, piemēram, ar dalību IOSCO.

II. Riska pārraudzība un analīze

Risku ieguldītājiem, tirgiem un finansiālajai stabilitātei izvērtēšanas mērķis ir pamanīt jaunās tendences, riskus un trūkumus un, kur atbilstīgi, arī iespējas, lai varētu laicīgi uz tām reaģēt. EVTI izmanto savu unikālo stāvokli, lai noteiktu tirgus attīstības tendences, kas varētu kaitēt finansiālajai stabilitātei, ieguldītāju aizsardzībai vai Eiropas finanšu tirgu pienācīgai darbībai.

EVTI riska novērtējumi ir pamatoti uz citu Eiropas uzraudzības iestāžu un valstu kompetento iestāžu veiktajiem risku novērtējumiem un tos papildina, kā arī sniedz ieguldījumu sistemātiskā darbā, kuru veic ESRK un kas arvien vairāk koncentrēts uz stabilitātes riskiem finanšu tirgos. Iekšēji riska novērtējumu rezultāti iekļaujas EVTI darbā pie vienota noteikumu kopuma, uzraudzības konverģences un īpašu finanšu vienību tiešas uzraudzības.

Ārēji mēs veicinām pārredzamību un ieguldītāju aizsardzību, padarot informāciju pieejamu ieguldītājiem caur mūsu publiskajiem reģistriem un datu bāzēm, un, kur nepieciešams, publicējot brīdinājumus ieguldītājiem. Riska analīze palīdz cieši uzraudzīt finanšu jauninājumu ieguvumus un riskus Eiropas finanšu tirgos.

III. Vienots noteikumu kopums

Vienotu noteikumu kopuma ES finanšu tirgiem nolūks ir uzlabot ES vienoto tirgu, radot vienādus noteikumus visiem ieguldītājiem un izsniedzējiem visā ES. EVTI palīdz nostiprināt vienotu noteikumu kopumu ES finanšu tirgos, izstrādājot tehniskos standartus un sniedzot ieteikumus ES iestādēm par likumdošanas projektiem. Standartu noteikšana bija EVTI galvenais uzdevums pirmajā darbības gadā, radot vairākus tehniskās ieviešanas līdzekļus, kas aptver visu Eiropas vērtspapīru tirgu diapazonu.

IV. Uzraudzība

EVTI ir tiešā uzraudzības iestāde vairākām konkrētām finanšu vienībām: kredītreitingu aģentūrām (KA) un darījumu reģistriem (DR). Šīs vienības ir svarīgas ES tirgu infrastruktūras daļas. KA uzraudzība

palīdz veicināt integritāti, atbildību, labu pārvaldību un kredītreitingu noteikšanas darbību neatkarību. EVTI uzraudzība tādējādi garantē reitingu kvalitāti un palīdz aizsargāt ieguldītāju intereses. EVTI veiktā DR uzraudzība palīdz nodrošināt, lai DR ir pastāvīgi atbilstoši *EMIR* prasībām, tādējādi iestādēm ļaujot piekļūt datiem un informācijai par atvasināto instrumentu līgumiem, lai varētu pildīt attiecīgās misijas. Tādējādi EVTI veiktā DR uzraudzība ir nozīmīga, nodrošinot datu kvalitāti un atvasinājumu tirgu pārredzamību.

EVTI četras darbības jomas ir cieši saistītas. No riska novērtējumiem gūtās atziņas var izmantot darbā pie vienota noteikumu kopuma, uzraudzības konverģences un tiešas uzraudzības kā arī otrādi. Mēs uzskatām, ka uzraudzības konverģence ir acīmredzama vienota noteikumu kopuma īstenošana un piemērošana. KA un DR tieša uzraudzība gūst labumu no mūsu riska novērtēšanas un vienota noteikumu kopuma veidošanas darbībām un arī tajās iekļaujas.

2. EVTI sasniegumi attiecībā uz 2015. gada mērķiem

2.1. Konverģence

EVTI kopā ar uzraudzības iestādēm tika izveidota, lai veicinātu uzraudzības konverģenci, samazinot regulējuma arbitrāžu, ko rada dažādas uzraudzības prakses ES. Šādas atšķirīgas prakses varētu iespējami mazināt ne tikai tirgu integritāti, efektivitāti un pienācīgu darbību, bet galu galā arī finansiālo stabilitāti un ieguldītāju aizsardzību.

EVTI citu iniciatīvu starpā cenšas veikt savu darbu pie konverģences, nosakot termiņus un ieteikumus jomās, kur pastāv piemērošanas atšķirības, sniedzot atbildes uz jautājumiem, kuri papildina tiesību aktu īstenošanu, un sekmējot pieredzes apmaiņu starp valstu kompetentajām iestādēm, koordinējot uzraudzības aktivitāti, izstrādājot efektīvas uzraudzības pieejas, izvērtējot valstu kompetento iestāžu veikto uzraudzību ar salīdzinošo izvērtēšanu un identificējot šķēršļus konverģentai uzraudzībai.

Finanšu tirgu efektīva uzraudzība ir sarežģīts uzdevums, un šobrīd ir iespējams palielināt uzraudzības prakšu un pieeju konverģenci valstu kompetento iestāžu starpā. EVTI sadarbosies ar valstu kompetentajām iestādēm, lai uzlabotu prakses un padarītu tās konverģentas, nodrošinot ierobežoto resursu vislabāko izmantošanu.

Vispārējais mērķis ir panākt augstus, konsekventus uzraudzības standartus visā ES.

Par EVTI jaunā darba fokusa radīšanu 2015. gadā liecināja uzraudzības konverģences pastāvīgas komitejas izveidošana, kura pastāvīgi vadīs konverģences programmas izpildi. EVTI sasniegumi konverģences uzraudzības jomā bija pamatnostādņu izdošana, lai sekmētu *MiFID II/ MiFIR* konsekventu piemērošanu un lai papildinātu Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulu (*MAR*). Lai palielinātu konverģentu reglamentējošu darbību, EVTI koordinēja pagaidu aizliegumus saskaņā ar Īsās pozīcijas pārdošanas regulu un EVTI izvērtēja centrālo darījumu partneru (*CCP*) uzraudzības kolēģiju konverģenci.

Tāpat aktīvu pārvaldības jomā EVTI palīdzēja papildus saskaņot noteikumus riska ieguldījumu fondiem (*AIFMD*) un biržā tirgotu ieguldījumu fondiem, kā arī sekmēja ieguldītājiem paredzētās pamatinformācijas (*KIID*) piemērošanu. EVTI arī ierosināja paplašināt *AIFMD* pases izmantošanu, iekļaujot atsevišķas trešās valstis.

Uzraudzības konverģences palielināšana nozīmēja arī politikas programmas īstenošanu, sagatavojot Centrālo vērtspapīru depozitāriju regulu (*CVD* regula), lai tā stātos spēkā, veicinot Pārredzamības direktīvas saskaņotu piemērošanu, kā arī sniedzot ieguldījumu starptautisko finanšu pārskatu standartu (*IFRS*) un revīzijas noteikumu izstrādē, vienlaicīgi nosakot kopējās piemērošanas prioritātes.

Visbeidzot, bet ne mazāk svarīgi, izveidojās vairāki virzieni darbam pie starpnozaru konverģences, kas tika veikts kopā ar EBI un EAAP un kas norisinājās Eiropas uzraudzības iestāžu Apvienotajā komitejā,

lai nodrošinātu regulatīvo pieeju konverģenci starp banku, apdrošināšanas un vērtspapīru tirgiem. 2015. gadā tas bija darbs pie tādiem jautājumiem kā vērtspapīrošana, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršana, finanšu konglomerāti un ieteikumu sniegšana („robo-advice”) finanšu pakalpojumos.

EVTI izveido uzraudzības konverģences pastāvīgo komiteju

Atbilstīgi EVTI stratēģiskajai ievirzei 2016.–2020. gadam par pāreju uz lielāku skaitu konverģences aktivitāšu liecina uzraudzības konverģences pastāvīgās komitejas izveidošana un Pārskatīšanas ekspertu grupas atcelšana. Pirmā tikšanās notika 2015. gada beigās, un jauno uzraudzības konverģences pastāvīgo komiteju Uzraudzības padome apstiprināja 2016. janvārī. Jaunās pastāvīgās komitejas pienākumi ir vienotas EVTI sistēmas veicināšana attiecībā uz uzraudzības konverģenci, salīdzinošās izvērtēšanas tematu noteikšana un veikšana, darbs ar visaptverošiem uzraudzības konverģences jautājumiem un uzraudzības konverģences darba programmas īstenošanas pārskatīšana.

Salīdzinošo pārskatīšanu turpinās veikt, izmantojot atceltās Pārskatīšanas ekspertu grupas metodoloģiju³. Uzraudzības konverģences pastāvīgo komiteju veido augsta līmeņa pārstāvji ar labām pārskata iespējām pār valstu kompetento iestāžu veikto valsts uzraudzības aktivitāti.

Sīkākai informācijai izlasiet EVTI [gada ziņojuma angļu valodā](#) pilnu versiju:

2.2. Riska pārraudzība un analīze

Risku ieguldītājiem, tirgiem un finansiālajai stabilitātei izvērtēšana ir nozīmīga, jo tā var pamanīt jaunās tendences, riskus un trūkumus un, kur atbilstīgi, arī iespējas, lai varētu laicīgi uz tām reaģēt. EVTI izmanto savu unikālo stāvokli, lai noteiktu tirgus attīstības tendences, kas varētu kaitēt finansiālajai stabilitātei, ieguldītāju aizsardzībai vai finanšu tirgu pienācīgai darbībai. EVTI riska novērtējumi pamatojas uz citu Eiropas uzraudzības iestāžu veiktajiem risku novērtējumiem un tos papildina, kā arī sniedz ieguldījumu sistemātiskā darbā, kuru veic ESRK un kas arvien vairāk koncentrēts uz stabilitātes riskiem finanšu tirgos. Iekšēji riska novērtējumu rezultāti iekļaujas EVTI darbā pie vienota noteikumu kopuma, uzraudzības konverģences un īpašu finanšu vienību tiešas uzraudzības. Ārēji mēs veicinām pārredzamību un ieguldītāju aizsardzību, padarot informāciju pieejamu ieguldītājiem caur mūsu publiskajiem reģistriem un datu bāzēm, un, kur nepieciešams, publicējot brīdinājumus ieguldītājiem. Riska analīze palīdz cieši uzraudzīt finanšu jauninājumu ieguvumus un riskus ES finanšu tirgos.

EVTI 2015. gadā pārraudzīja tendences, riskus un trūkumus ES vērtspapīru tirgos, papildinot Eiropas uzraudzības iestāžu un Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas (ESRK) veiktos risku novērtējumus. Turklāt EVTI 2015. gada vidū brīdināja ieguldītājus par ļoti augstiem tirgus riskiem un turpināja padziļinātas izpētes projektus par tādiem jautājumiem kā investīciju fondī, ēnu banku pakalpojumi un obligāciju tirgu likviditāte, no kuriem visi var ietekmēt sistēmisko risku.

EVTI 2015. gadā arī sagatavoja savu pirmo visas Eiropas CCP noturības testu, izstrādājot metodoloģiju, nosakot procedūru un iegūstot datus.

Turklāt EVTI ieviesa Eiropas reitingu platformu, kura būs noderīgs rīks, lai pārraudzītu un salīdzinātu kredītreitingu noteikšanu. To papildināja ziņojums par kredītreitingu kartēšanas iespējamību.

EVTI arī uzraudzīja finanšu darbību, jauninājumu un privāto ieguldītāju tendences, lai sekotu līdzī jauninājumiem, ar kuriem saskaras iestāde, un novērtētu jauno tendenču riskus un ieguvumus. Apspriešot jautājumu starpā bija virtuālās valūtas un strukturētas finanses. Saistībā ar to 2015. gadā EVTI gatavojās produktu intervenču pilnvarām, kuras iestāde iegūs saskaņā ar *MiFID II* un kuru skaitā

³ ([ESMA/2013/1709](#))

būs brīdinājumu izdošana vai pat iespējami produktu aizliegumi.

Lai iegūtu sīkāku informāciju, lūdzu, izlasiet EVTI [gada ziņojuma angļu valodā](#) pilnu versiju:

2.3. Vienots noteikumu kopums

Finanšu krīze atklāja tiesību aktu atšķirīgas piemērošanas iespējamo negatīvo ietekmi uz finanšu tirgiem, to patērētājiem un tautsaimniecībām kopumā. Tāpēc bija nepieciešams ieviest efektīvus instrumentus, lai saskaņotāk piemērotu ES tiesību aktus. Lai paātrinātu vērtspapīru tiesību aktu un to piemērošanas lielāku saskaņotību, EVTI var izdot regulatīvus tehniskos standartus (RTS), lai nodrošinātu vienādus noteikumus visiem, kā arī ieguldītāju atbilstošu aizstāvību, kas precizēta un izskaidrota pirmā līmeņa ES tiesību aktos.

Šo RTS mērķis ir uzlabot uzraudzības kvalitāti un konsekvenci valstīs, nostiprināt pārrobežu grupu uzraudzību un izveidot vienotu noteikumu kopumu ES visiem iekšējā tirgus finanšu tirgus dalībniekiem. EVTI pilda šo uzdevumu attiecībā uz tiem tiesību aktiem, ar kuriem regulē Eiropas vērtspapīru tirgus (*MiFID*), to infrastruktūru (*EMIR*) un pienācīgu darbību (Īsās pozīcijas pārdošana, Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas direktīva), kā arī attiecībā uz galvenajiem finanšu tirgus dalībniekiem, piemēram, KA un ieguldījumu fondiem (*PVKIU*, *AIFPD*).

2015. gadā veidojot vienotu noteikumu kopumu vērtspapīru tirgiem, EVTI bija iespēja izstrādāt *MiFID II* īstenošanas pamatnoteikumus — ar tehnisko standartu izveidošanu. Tie aptvēra tādus jautājumus kā pārredzamības režīms akcijām un ar akcijām nesaistītiem vērtspapīriem, kā arī prasības tirdzniecības vietām, uzņēmumiem un saistībā ar finanšu klientu aizsardzību un starpniekiem.

Galvenais sasniegums, veidojot vienots noteikumu kopumu pēctirdzniecības darījumiem bija darbs pie *EMIR* un CVD regulas. EVTI 2015. gadā mainīja fokusu uz *EMIR* sekmīgu īstenošanu, ieviešot apstiprināšanas noteikumus tirdzniecības paziņojumu sniegšanai un procentu likmes un kredītriska mijmaiņas darījumu tīrvērtes pienākuma nolasišanai, kā arī attiecībā uz *NDF*. EVTI arī sniedza ieteikumus, kā uzlabot *EMIR* tiesisko regulējumu. Vēl viens svarīgs atskaites punkts bija EVTI gatavošanās CVD regulas īstenošanai, izstrādājot tehniskos standartus par CVD prasībām un iekšējiem norēķiniem.

Iestāde sīkāk paskaidroja riska kapitāla un regulējumu sociālās uzņēmējdarbības fondu regulējumu un aicināja Komisiju pārveidot *PVKIU* direktīvu.

Attiecībā uz kredītreitingu aģentūrām vienota noteikumu kopuma veicināšana nozīmēja pievēršanās jomām, kurās nepieciešami uzlabojumi, lai palielinātu konkurenci un izvēli KA nozarē.

Attiecībā uz tirgus integritāti EVTI piedāvāja *MAR* īstenošanas pasākumus integritātes un ieguldītāju aizsardzības palielināšanai. Turklāt EVTI sagatavoja īstenošanas pasākumus nākotnes Mērķstandartu regulai un pārskatīja principus, kuri attiecas uz akcionāru nolīgumu izpēti un analīzes veicējiem.

MiFID II

MiFID pārskatīšana, iespējams, ir pēdējās dekādes Eiropas vērtspapīru tirgu tiesību aktu vistālejošākā pārveide, un tā ir viena no galvenajām ES reakcijām uz finanšu krīzi.

Ar *MiFID II*/ *MiFIR* ievieš pārmaiņas, kurām būs liela ietekme uz ES finanšu tirgiem, un šo pārmaiņu starpā ir pārredzamības prasības attiecībā uz lielāku skaitu aktīvu klašu; pienākums tirgot atvasinājumus biržās; prasības par algoritmisko un augstfrekvences tirdzniecību un jauni uzraudzības instrumenti atvasinātiem preču instrumentiem. Tās arī aizsargās privātos ieguldītājus, nosakot komisijas maksas izmantošanas ierobežojumus; izveidojot noteikumus neatkarīgu ieguldījumu konsultāciju sniegšanai; ieviešot stingrākas prasības organizācijām attiecībā uz produktu izstrādi un

izplatīšanu; izmantojot produktu intervenču pilnvaras; kā arī nosakot informācijas atklāšanu par izmaksām un maksām.

Ar jauno *MiFID II* regulējumu paredzēts padarīt ES tirgus drošākus, pārredzamākus un efektīvākus un radīt vienādus noteikumus visiem dalībniekiem visā ES. Iesaistītie likumdevēji nonāca pie politiskas vienošanās 2014. gada sākumā, *MiFID II* pakotne stājās spēkā jūlijā, un tās piemērošana sāksies 2018. gada janvārī.

Lai iegūtu sīkāku informāciju, lūdzu, izlasiet EVTI [gada ziņojuma angļu valodā](#) pilnu versiju:

3. EVTI organizācija

EVTI kā organizācijas galvenie sasniegumi 2015. gadā bija nepārtraukta iestādes iekšējo procesu uzlabošana un iestādes reorganizācija, lai atspoguļotu jauno stratēģiju.

Papildus kopējiem sasniegumiem galvenā aktivitātes joma bija centralizēti IT projekti, kā arī turpinājās to veiksmīga īstenošana. Šo projektu starpā bija projekti, kas saistīti ar KA uzraudzību (KA III), Īsās pozīcijas pārdošanas regulu, *EMIR*, *MiFIR* un *MAR*. IT deleģēto projektu programma bija uz šo brīdi vissvarīgākā, saistībā ar kuru valstu kompetentās iestādes deleģēja konkrētus uzdevumus EVTI saskaņā ar *EMIR* un *MiFIR*. Citi IT projekti bija saistīti ar EVTI iekšējo atbalsta funkciju uzlabošanu.

Turklāt EVTI turpināja attīstīt cilvēkresursu pārvaldību un veicināt pārvaldību un iekšējo kontroli.

Ikdienas pārvaldība

Par EVTI ikdienas pārvaldību ir atbildīga izpilddirektore un nodaļu vadītāji. EVTI ir sešas nodaļas. To vadītāji ir atbildīgi par aktivitātēm attiecīgajās darbības jomās. EVTI ir izveidoti komandu vadītāju amati vairākās jomās, lai palīdzētu vadītājiem un koordinētu darbu nodaļās. EVTI lēmējinstītūcijas — valde un Uzraudzības padome — ir sīkāk raksturotas 9. lpp., 1. nodaļā.

EVTI vadība tiekas reizi nedēļā, lai apspriestu EVTI aktivitātes un jautājumus, kas skar EVTI, un vajadzības gadījumā vienojas par risinājumiem. Vadības komandas pienākumu svarīga daļa ir plānošanas un pārraudzības aktivitātes, un tās ir arī daļa no EVTI iekšējās kontroles sistēmas.

Uzraudzības padome katru gadu septembrī pieņem gada darba programmu nākamajam gadam. To veido, pamatojoties uz daudzgadu plāniem, tostarp daudzgadu personāla politikas plānu. Darba programmai gada gaitā veic iekšēju pārraudzību, sekojot īstenošanas gaitai un par to reizi ceturksnī ziņojot valdei.

Reizi mēnesī izpilddirektorei un reizi ceturksnī valdei iesniedz visaptverošu ziņojumu kopumu par galvenajām administratīvajām darbībām, piemēram, par darbā pieņemšanu un budžeta izpildi.

Lai iegūtu sīkāku informāciju, lūdzu, izlasiet EVTI [gada ziņojuma angļu valodā](#) pilnu versiju: